

TABORIŠČNIK

Štev. 79., Leto I.

ŠPITAL NA DRAVI

Sobota 30. novembra 1946.

JUGOSLAVIJA BO POSTALA INDUSTRIJSKA DRŽAVA

BEOGRAD. Maršal Josip Broz-Tito je včeraj razglasil novo jugoslovansko petletko. Po objavljenem načrtu se bo Jugoslavija v prihodnjih petih letih spremenila iz agrarne v industrijsko državo. Industrijska podjetja bodo na osnovi danih prilik in naravnih možnosti pravično in enakomerno porazdeljena po celotnem ozemlju Jugoslavije. Posebna pažnja bo posvečena takoj v začetku petletke elektrifikaciji države. Kapaciteta električne energije se mora tekom petletke zvišati za 300%.

NEW YORK. Svet četvorice je včeraj razpravljajal o italijanskih in bolgarskih reparacijah. O višini zneska, ki ga naj plača Bolgarija Jugoslaviji in Grčiji sta si stali nasproti stališči Bevin in Molotova. Bevin je vztrajal, da dobita Jugoslavija in Grčija vsaka enako visok znesek. Molotov pa je zahteval za Jugoslavijo dvakrat toliko kot za Grčijo. Po nizu postavljenih predlogov in protipredlogov je Molotov popustil, tako da je obveljalo Bevinovo stališče. Molotov je sicer pristal na rešitev, ki jo je predlagal Bevin, izjavil pa je, da ni pravična. O višini zneska samega pa se še niso zedinili. Razpravljali so tudi o umiku sovjetskih čet iz balkanskih držav. Molotov je izjavil, da Rusija zaenkrat ne more umakniti vseh svojih čet iz Bolgarije, Romunije in Madžarske, ker sicer ne bi imela direktne zveze z Avstrijo. -

Na seji političnega odbora ZN je bilo na dnevnem redu vprašanje razorožitve na osnovi Molotovljevega predloga. - Varuški odbor je z 12:6 glasovi odklonil južnoafriški predlog, da se bivša nemška južno-zapadna Afrika priključi južnoafriški uniji. - Varnostni svet je sklenil še enkrat proučiti prošnje Albanije, Irske, Mongolije, Portugalske in Transjordanije za sprejem v Organizacijo ZN.

LONDON. Pri nadomestnih volitvah za izpraznjeno mesto škotskih univerz v spodnji zbornici je včeraj z ogromno večino zmagal konservativni kandidat Walter Elliot nad svojim laburističnim tekmečem. Konservativci so dobili 22.000 glasov, laburisti pa le 3.700. To je že druga zmaga konservativne stranke pri nadomestnih volitvah tekom tega tedna. Bolj kot zmaga je značilno številčno naraščanje konservativnih glasov.

LONDON. Winston Churchill slavi danes svoj rojstni dan. Star je 72 let.

ATENE. Na včerajšnji seji ministrskega sveta so razpravljali o zahtevi 30 poslancev iz vladnega bloka, da se radi kritične situacije, v kateri se nahaja vlada, ista razširi. Objavljeno je bilo, da bo predsednik vlade Tsaldaris te dni odpotoval v New York, kjer bo pred glavno skupščino ZN obtožil neke druge države radi vmešavanja v gverilsko vojno.

LONDON. Včeraj je prispel v London vođa nemške socialnodemokratske stranke Kurt Schumacher. Povabilo ga je vodstvo angleške laburistične stranke.

VARŠAVA. Te dni sta bila aretirana 2 člana socialistične stranke radi svez z begunsko vlado.

»SLOGA - PRVA IN NAJVEČJA ZAPOVED!«

/ POZIV KARDINALA SPELLMANA AMERIŠKIM KATOLIČANOM /

New York, 28. novembra, /AND/. Newyorški nadškof kardinal Spellman je na zborovanju katoliške zveze za državo New York imel važen nagovor, ki je veljal vsem ameriškim katoličanom. V svojem govoru je kardinal katoličane Združenih držav in vseh sosednjih ameriških držav pozval, naj s svojim vzgledom pokažejo vsemu svetu, kaj je prava demokracija. Med drugim je dejal:

"Mi katoličani moramo pripomoči, da bi naš narod z božjo pomočjo doživel svoje prerójenje. Pripomoči moramo, da bo Organizacija Združenih narodov v Združenih državah in v vseh velikih sosednjih državah našla narode, ki delajo za mir, v katerih živi prva in največja zapoved: živeti in delati v slogi z vsemi soljudmi! Tako bomo največ storili za telesni in duhovni blagor Amerike. S tem bomo množili splošno blagóstanje ter zavarovali pravice vseh ljudi, katerim je država dolžna dájati varnost in pomoč in ki se na njihovo zvestobo in pripravljenost k sodelovanju mora država zanašati. Svojo življenjsko opravičenost ameriška demokracija izvaja iz soglasnosti ljudstva. To je oblika demokracije, ki ji podarjamo svojo vero in svoje zaupanje. Njen namen je svoboda vseh ljudi, ne pa njihovo zaslužnjevanje. To je svoboda, katera od nas terja, da spoštujemo ter varujemo pravice svojih soljudi!"

PORAZ BELGIJSKE VLADE

Iz Bruslja poroča agencija Reuter: Belgijski senat je danes /28. nov./ z 82 proti 82 glasovom odklonil predloženi preračun. Po dosedanjih navadah belgijskega parlamenta to glasovanje pomeni poraz vlade. Ko se je seja znova začela, je krščansko-socialna stranka dala izjavo, da bo zapustila senat, če se vlada ne bo ozirala na to glasovanje in ne bo odstopila. Nato je vstal ministerski predsednik socialist Huysemans, ki je rekel, da se vlada ne bo udala ter bo preračunski predlog o vojni škodi senatu še enkrat predložila.

Nato je vstal zastopnik opozicije v senatu Struye, ki je dejal: "Če bo vlada vstrajala na tem stališču, se krščansko-socialna stranka ne bo voljna istovetiti s tako zmaličenim parlamentarnim delovanjem ter bo zbornico zapustila."

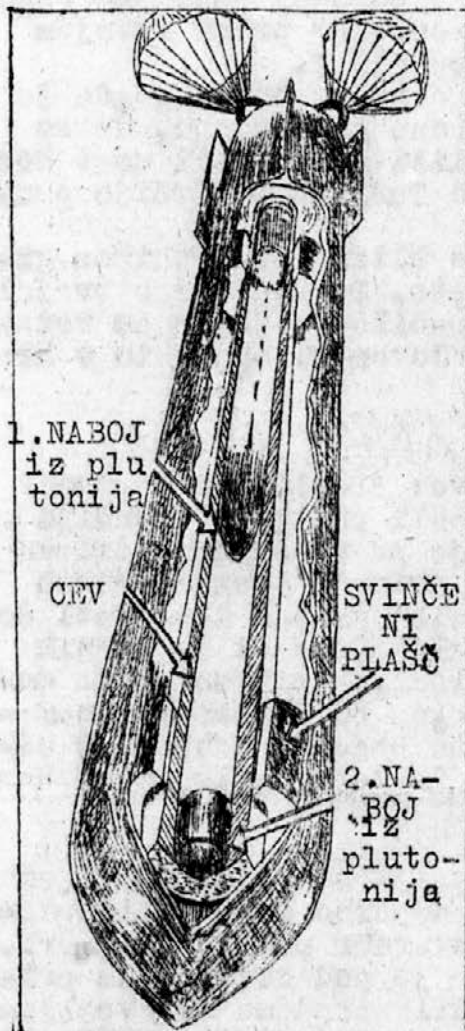
Ker so senatno sejo že poprej zapustili trije zastopniki krščansko-socialne stranke, zdaj seja ni bila več sklepčna, nakar je predsednik moral sejo zaključiti.

Tako se glasi poročilo omenjene agencije. Da položaj razumemo, moramo vedeti, da je sedanja belgijska vlada sestavljena iz treh strank: liberalcev, socialistov in komunistov. Najšibkejši v tej vladi so liberalci, ki pa imajo zunanjega ministra Spaaka, ministersko predsedstvo imajo socialisti, ki so v tej koaliciji najmočnejša stranka. Najmočnejša stranka v Belgiji pa so krščanski socialci, ki imajo v parlamentu in senatu skoro toliko glasov kakor vse one tri stranke skupaj. Doslej je koalicija treh strank proti krščanskim socialcem mogla vladati, kakor se zdi zdaj, v prihodnje ne bo več mogla, ker so tudi občinske volitve pokazale, da je ta stranka zdaj še močnejša kakor je bila.

Kupim dobro ohranjeno moško kolo z dinamom in reflektorjem

ali samo dinamom z reflektorjem.
Naslov oddati v naši upravi.

SKRIVNOST ATOMSKE BOMBE

Skica atomske bombe, kakor jo je priobčil "Daily Express"

Ko se je zvedelo, da je sovjetska vojninska služba v Kanadi dobila v roke skrivnost atomske bombe, je ves svet mislil, da je sedaj to strahotno orožje za zahodne zaveznike brez pomena. Kmalu pa se je izkazalo da prava skrivnost sploh ni bila izdana. Uradni ameriški krogi so sicer o vsem tem molčali, a francoski strokovnjak Andre Labarthe, ki je bil navzoč ob atomskih poskusih na Bikinskem otočju, je dejal: "Nikakor ni res, da bi bila skrivnost atomske bombe izdara".

Kmalu nato je angleški list "Daily Express" prinesel senzacionalen popis atomske bombe ter celo risbo, kakšna je ta bomba. Najprej je ta članek povzročil velikansko senzacijo in zanimanje, ker je vsakdo bil radoveden, kakšno je to strašno orožje. Kmalu pa je iz tega v Ameriki nastal škandal ter zgražanje, češ, kdo je javnosti podal tako natančen popis te bombe? Zdaj pa se zdi, da je ameriško vojno ministrstvo nalašč izdalo javnosti na ta način te podatke, ki so bili vsebovani v članku angleškega lista, da na ta način zabriše pravo skrivnost. Zdi se, da je izdalo javnosti le toliko, kolikor je sovjetska špijonaža mogla o tej skrivnosti doznati - pa prav nič več. Torej po popisu tega lista je bomba nekako takale: Bomba tehta 4 tone in pol. Takih bomb ima Amerika sedaj nekako 100. Ko je padla prva bomba na Nagasaki, takrat je Amerika izdelala na mesec le 6 takih bomb in je vsega skupaj imela 8 bomb. Bomba je dolga 8,50 m ter ima v premeru 80 cm. Bomba mora biti tako dolga, da je mogoče vanjo spraviti dvojni naboj. Bomba ima namreč dvojni naboj, in sicer iz plutonija. Plutonij je mnogo hujše razstrelivo kakor uranij. Oba naboja tehtata 50 kg ter sta spravljena na obeh koncih bombe. Dekler sta vsaksebi, ni nobene nevarnosti. Pa pa nastane eksplozija, kakor hitro gorenji naboj udari na spodnjega. To se zgodi skozi cev, v kateri sta nameščena. Bomba je zaradi tega tako težka, ker ima to cev, ki že sama po sebi predstavlja veliko težo, zraven pa dvojni plast svinčenih plaščev, ki varujeta okolico pred izžarevanjem radija iz bombe. Na vrhu bombe so padala, ki povzročajo, da bomba počasi pada in da se med tem mehanizem v notranjosti bombe lahko razvije in sproži.

To je zdaj vsa skrivnost, ki je doslej prišla v javnost. Verjetno je, da se ti objavljeni podatki resnični, dasi je to zelo malo, kar se doslej o atomski bombi ve. Če se tistim, ki so to skrivnost izdali javnosti, ni zdelo potrebno kaj več objavljati, je to dokaz, da je tudi nasprotna špijonaža o njej nič več ne ve. V glavnem je izdana oblika bombe, kako se sproži in kako nato pada.

Prav nič pa ni povedano, kako se izdeluje strelivo v tej bombi, kako je to sestavljeno - kar pa je glavna stvar in kar je tudi glavna in najbolj dragocena skrivnost. Kdor tega ne ve, mu tudi opis bombe nič ne pomaga.

DUNAJ. Zavezniški kontrolni svet na Dunaju je včeraj obravnaval kritičen položaj prehrane, v katerem se nahaja Avstrija. Britansko stališče je, da

se mora Avstrija tudi glede prehrane obravnavati kot celota in da v tem pogledu ne sme biti nobenih razlik in ovir med zonami.

NA GRŠKEM GRE ZARES

Iz Aten poroča agencija INS, da so se zdaj boji v zahodni Macedoniji in po drugih vročih žariščih zdaj bistveno poostriili. Poročila iz severne Grčije govore, da je tamkaj položaj "skrajno vznemirljiv". Angleški dopisnik lista "News Chronicle" pravi v svojem poročilu, da nad Solunom leži "pravo vojno ozračje".

Glavni stan tretjega grškega armadnega zbora naznanja, da je vstaško vojskovanje dobro organizirano. Uradno naznanjajo, da so vstaši na turškem obmejnem ozemlju razstrelili železniški most čez reko Dolice, s čemer je železniška zveza med Turčijo in Grčijo pretrgana.

Iz Aten poročajo, da je preteklo sredo blizu gore Pahikos grška vojska napadla 500 mož močno vstaško četo. Boj je dolgo trajal. Sodelovala so tudi grška bojna letala. Posrečilo se je, da so vstaše potisnili nazaj /boj je bil tik ob jugoslovenski meji/ in v kraju napravili red in mir.

» ČRNA DRŽAVNA BRAMBA «

Agencija United Press poroča iz Moskve: "Berlinski dopisnik moskvske "Pravde" poroča, da so Angleži začeli snovati v Nemčiji posebne nemške vojaške oddelke, ki jim ljudje pravijo "črna državna bramba". Berlinski list "Berliner Zeitung" prinaša pisma nemških vojakov, ki pravijo, da imajo ti vojaški oddelki nalogo kaznovati domače nemško prebivalstvo. List "Pravda" naglašja, da ji je znanih še nekaj drugih dejstev, iz katerih jasno sledi, da zavezniki še doslej niso izvršili sklepa kontrolnega sveta, da bi razpustili nemške vojaške enote. Nove nemške vojaške enote bodo nastajene v odročnih in samotnih krajih v Henovru, južnem Schleswigu in okoli Hamburga.

DROBNE NOVICE

Sovijske čete v Nemčiji se umikajo ter bodo, kakor sovjeti zatrjujejo, zaradi demobilizacije odpoklicali še več sovjetskih čet iz Nemčije. Doslej je iz Saške in Turingije odšlo že 6 sovjetskih divizij in štiri brigade, vendar sama pohota.

Na Poljskem je bilo obsojenih na smrt 6 ljudi, ki so bili obtoženi, da so delovali po naročilih "londonskih Poljakov".

Maršal Montgomery, načelnik gl. štaba britanskega imperija, je prispeal v Palestino.

Zunanji minister Bevin je za božične praznike povabljen v Kairo, kjer naj bi podpisal angleško-egiptsko pogodbo.

Češko-slovenski preračun za leto 1947 izkazuje 48.294 milijonov kron dohodkov in 76.304 milijone izdatkov.

Angleško brodogradnja je začelo zapuščati luko v Aleksandriji, kjer je angl. voj. morn. že 64 let imela svoje oporišče.

V Perziji so se notranji odnosi spet novarno zaostriili. Generalni guverner pokrajine Azerbejdžan, kjer je pod sovjetskim pritiskom bila pred meseci vpeljana samouprava, je izjavil, da so razveljavljene vse pogodbe med pokrajinsko in osrednjo vlado. Šef perzijskega glavnega stana Razmara pa je izjavil, da so vladne čete dobile povelje nastopiti. Vladne čete zdaj stoje 30 km pred Mianhom.

Čang-Kajšek, kitajski generalissimus, ki že 25 let vodi usodo Kitajske, je izjavil, da je 60 let star in da je zdaj njegovo politično delovanje končano. Hkrati je predložil zbornici 1000 poslancev načrt nove ljudske vlade.

Slovenski kongres bodo 8. dec. odprli v Belgradu. Povabljene so na ta kongres vse slovenske države, ki naj pošljejo tja po 20 zastopnikov.

///